



21.12.2022

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen neuvottelukunnan kokous

Aika keskiviikko 21.12.2022 klo 9.00–10.55

Paikka Salpakeskus, nh Aula 2 ja Teams

Läsnä Merja Ekqvist, Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Tuukka Forsell, Kouvolan kaupunki
Markku Hannonen, Kotkan kaupunki
Hannu Heinonen, Etelä-Karjalan Yrittäjät ry
Marika Kirjavainen, Kymenlaakson kauppakamari
Sonja Laitinen, SAK ry ja STTK ry
Mika Peltonen, Etelä-Karjalan kauppakamari
Satu Sikanen, Etelä-Karjalan liitto
Jouni Väkevä, Metsäkeskus Kaakkois-Suomi, poistui klo 10.30

Kaakkois-Suomen ELY-keskus:
Satu Mäkelä, puheenjohtaja
Kari Halme
Hanna Kailasto
Antti Kanniainen
Visa Niittyneemi
Sanna Lindqvist, sihteeri

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Satu Mäkelä avasi kokouksen ja toivotti osallistujat tervetulleiksi kokoukseen.

2 Edellisen kokouksen muistio

Edellisen kokouksen 6.10.2022 muistio hyväksyttiin.

3 Ministeriöiden tulevaisuuskatsaus

Satu Mäkelä kertoi ministeriöiden vuoden 2022 tulevaisuuskatsauksen olevan kaikkien 12 ministeriöiden yhteinen. Katsauksesta on nostettu esiin painotuksia, jotka koskevat erityisesti ELY-keskusta. Mäkelä, Niittyneemi ja Halme kertoivat katsauksen nostoista ministeriöittäin.

Työ- ja elinkeinoministeriö toimii kestävän kasvun mahdollistajana. Vihreä siirtymä muuttaa toimintatapoja ja siihen panostetaan ja myönnetään rahoitusta. Kilpailukykyä pitää saada Suomelle ja kehittää kansainvälistymistä. Digitalisaatio vaikuttaa kaikkeen ja sitä myös rahoitetaan. Innovaatiot toimivat menestyksen perustana ja TKI-järjestelmää kehitetään järjestelmällisesti. Puheenjohtaja totesi, että yrityksille on tarjolla runsaasti rahoitusta oikeudenmukaisen siirtymän rahaston (JTF) kautta sekä kansallista yritysrahoitusta itäisen Suomen rahoituksesta. EAKR rahoitus on ehkä vähemmän päin kuten maaseuturahoitus. Osa rahoituksista haetaan Tuki2014-järjestelmän kautta ja osa EURA2021-järjestelmän kautta. Lisätietoja saa Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen Team Finland koordinaattoreilta sekä Hämeen ELY-keskuksen rahoitusasiantuntijoilta.

21.12.2022

TEM nostaa esiin työvoimapulan ja kohtaanto-ongelmat työmarkkinoiden pullonkaulana. Yrityksiltä puuttuu osaavaa työvoimaa. TE2024 -uudistus pyritään viemään läpi ja tarkoittaa sitä, että työvoimapalvelut siirtyvät kuntien tehtäväksi vuoden 2025 alusta.

Maa- ja metsätalousministeriön toiminta-ajatuksena on turvata kotimaisen ruuan tuotanto, kestävä vesitalous ja uusiutuvien luonnonvarojen käyttö. MMM:n hallinnonalalle kuuluvat vesivaratehtävät, jotka pitävät sisällään kriittisen infran turvaamisen. Visa Niittyniemi totesi, että vesihuolto- tehtävät on keskitetty Etelä-Savon ELY-keskukseen ja tehtäviä hoitavat henkilöt on hajautettu eri puolille Suomea ELY-keskuksiin. Patoturvallisuustehtävät on keskitetty Kainuun ELY-keskukseen. Tulvariskialueita on myös Kaakkois-Suomessa. Ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja luonnon kantokyvyn turvaaminen sekä hyvinvointia luonnosta ovat myös tärkeitä nostoja. Keskusteluissa on noussut esiin luonnonvarasektorin tehtävien kokoaminen yhteen valtakunnalliseen virastoon.

Ympäristöministeriön konsemistrategiasta löytyy tulevaisuuskaatsauksessa tunnistetut aiheet. Ekologinen kestävyyskriisi – ilmastonmuutos, luontokato ja ympäristön saastuminen – vaatii kokonaisvaltaisia ratkaisuja. Yhtä kriisiä ei voi ratkaista irrallaan toisista. Vihreää siirtymää tarvitaan eli muutosta kohti ekologisesti kestävää taloutta ja kasvua. Vihreä siirtymä on tehtävä hallitusti ja suunnitelmallisesti, jolloin se on mahdollisimman oikeudenmukainen kaikille. Turvallinen ja terveellinen elinympäristö, jossa kestävien valintojen tekeminen on helppoa, on varmistettava.

Niittyniemi kertoi valmisteilla olevasta puolen vuoden määräaikaisesta lievennyksestä lainsäädäntöön (luontodirektiivin, lintudirektiivin ja vesien hoidon tavoitteita, jotta yleisen edun kannalta uusiutuvan energian hankkeita voidaan edistää.) Koskee ensisijaisesti aurinkovoimaa, lämpöpumppuja ja tuulivoimaa. Jäsenvaltiot voivat itse säätää poikkeuksia tähän [asetukseen](#).

Opetus- ja kulttuuriministeriön mukaan osaamista tarvitaan jatkossakin Suomessa. Osaaminen ja tutkimukset voivat vanhentua ja jatkuva oppiminen ja elinikäinen oppiminen ovat nousun mahdollistajia. Osaamis- ja koulutustason kääntäminen nousuun vaatii toimia jo varhaiskasvatuksessa. Lisäksi monipuoliset digitaaliset taidot tulee turvata koko väestölle.

Liikenne- ja viestintäministeriö on arvioinut tulevaisuutta neljän teeman avulla, joita ovat Suomen saavutettavuus, digitalisaatio, liikenteen palvelut sekä kestävä ja päästötön liikennejärjestelmä. Nopein tapa parantaa Suomen saavutettavuutta on parantaa digitaalisia ja liikenteen palveluita. Myös Suomen kansainvälistä saavutettavuutta ja logistista asemaa on parannettava ottaen huomioon, että uudet investoinnit liikenneverkkoon vievät runsaasti aikaa. Digitalisaatio ja datatalous vaativat yhteistä johtamista ja investointeja. Lisäksi liikenteen palveluille on luotava toimivat markkinat ja peruspalvelut on varmistettava. Liikennejärjestelmän kehittämisessä priorisoidaan päästövähennykset sekä vihreä ja digitaalinen siirtymä. Liikenteen päästöjä vähennetään tehokkaalla ja oikeudenmukaisella taloudellisella ohjauksella.

21.12.2022

Neuvottelukunta totesi muun muassa synkronoinnin maakunnan liittojen kanssa tärkeäksi. EU-lainsäädännön muutokset tuovat haasteita esimerkiksi yritysten ennakointiin. Hahmottaminen mihin kaikkeen asia vaikuttaa on tunnistettava. Tietojärjestelmät ja lupaprosessit ovat haasteena, mutta niihin vaikuttaminen on hankalaa. Aluelähtöisyyden huomioiminen ministeriöissä. Vihreän siirtymän hankkeet saavat etusijan ja ympäristöministeriö on myöntänyt luvutukseen Aveihin ja ELY-keskuksiin lisäresurssia, mutta uudentyyppiset hankkeet vaativat osaamista. Avi tuottaa maakunnille vaikuttavuutta valvonnan muodossa ja mitä mahdollisesti menetetään keskitämällä. Tällä hetkellä päätöksenteko on alueella, jossa tiedetään rakenteet ja tunnistetaan alueelliset haasteet.

4 Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen strategiset painopisteet

Strategiapäällikkö Hanna Kailasto esitteli Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen strategiset painopisteet vuosina 2020–2023.

Ensimmäisenä painopisteenä Elinkeinorakenteen monipuolistaminen, joka pitää sisällään:

- Yrittäjyyden ja yritysten toimintaedellytyksiä tuetaan ja kehitetään
- Toimintaympäristön muutoksia ja ilmiöitä ennakoidaan
- Ruokajärjestelmää vahvistetaan
- Alueen TKI-toimintaa vahvistetaan

Toisena painopisteenä on Saavutettavuuden parantaminen:

- Tiestön palvelutaso turvataan
- Kattavia ja toimivia tietoliikenneyhteyksiä edistetään
- Toteutetaan toimivia ja kestäviä liikenteen palveluita sekä parannetaan kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä

Ilmastosta ja ympäristöstä huolehtiminen on kolmas painospiste:

- Ilmastonmuutoksen hillintää ja ilmastonmuutokseen sopeutumista edistetään
- Huolehditaan luonnon monimuotoisuudesta ja vesien hyvästä tilasta
- Tavoitteena on turvallinen, terveellinen ja laadukas ympäristö

Neljäs painopiste on Työllisyyden ja osaamisen kasvattaminen:

- Työllisyysaste kasvatetaan 75 %:iin
- Osaavan työvoiman saatavuutta turvataan ja työperäistä maahanmuuttoa mahdollistetaan
- Jatkuvaa oppimista ja ohjausta edistetään
- Toteutetaan innovatiivisia palveluhankintoja

Poikkileikkaavia ilmiöitä ovat turvallisuus, yhteistyö ja kumppanuus.

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen [tulostavoiteasiakirja vuodelle 2023](#) on allekirjoitettu 12.12.2022.

5 Ajankohtaisia Kaakkois-Suomen maahanmuuttoasiain toimikunnasta

Johtava asiantuntija Antti Kannianen esitteli neuvottelukunnan alaista maahanmuuttoasiain toimikuntaa, joka kokoontuu noin kolme kertaa vuodessa. Toimikunta on asetettu vuosille 2021–2023.

21.12.2022

Maahanmuuttoasiain toimikunnan tehtäviä ovat mm.

- Työperäiseen maahanmuuttoon liittyvien kannanottojen ja alueellisen työlupalinjauksen käsittely
- Työelämän vastaanottavuuden edistäminen
- Maahanmuuttajien kotouttamisen kehittäminen ja suunnittelu
- Alueellisen maahanmuuttostrategian ja kotoutumisen alueellisen kumppanuusohjelman valmistelu

Kaakkois-Suomen maahanmuuttostrategia 2022–2024 on valmisteltu yhteistyössä maahanmuuttoasian toimikunnan kanssa. Strategiassa on määriteltä maahanmuuttoon liittyvät painopisteet sekä työtä ohjaavat arvot. Maahanmuuttostrategiassa on tunnistettu alueelle muuttavien kansainvälisten osaajien ja jo täällä asuvien maahan muuttaneiden potentiaali, sekä asettautumiseen ja kotoutumiseen liittyvät toimenpiteet. [Kaakkois-Suomen maahanmuuttostrategia 2022–2024 julkaisu](#) löytyy ELY-keskuksen verkkosivulta.

Työvoiman maahanmuutolla voidaan helpottaa työntekijäpulaa, mutta haasteena voi olla kielitaitovaatimukset. Työpaikat eivät myöskään ole täysin valmiita monimuotoistumaan. Kansainvälisen rekrytoinnin tueksi on kehitetty paljon uusia palveluita ja oleskelulupaprosessia sujuvoitetaan.

Kaakkois-Suomessa on noin 2500 tilapäistä suojelua saavaa ukrainalaista, jotka asuvat lähes kaikissa alueen kunnissa. Työnantajat ovat tarjonneet ilahduttavan aktiivisesti työtä ukrainalaisille ja erilaisia kielikoulutuksia on tarjottu laajasti. Suomen rajojen yli tapahtuu paljon liikehdintää ja vuosi 2023 näyttää paljonko ukrainalaisia vielä saapuu ja kuinka moni jää Kaakkois-Suomeen. Määrä saattaa nousta uuden vastaanottokeskuksen myötä.

Neuvottelukunta kiitti Kanniaista informatiivisesta esityksestä ja keskusteli:

- Ulkomaalaisten oppilaiden kiinnittyminen Suomeen, tukeminen tutkintojen aikana ja korkeakoulujen rooli asiassa.
- Koulutusvientiopiskelijoiden oleskelulupaprosessin kankeus.
- TEMin Talent Hub -malli tarjoaa palvelupolkuja kansainvälisten osaajien rekrytoimisen ja asettautumisen tueksi sekä yritysten ja kansainvälisten osaajien kohtaamiseksi. Avustusta voivat saada kunnat, joissa asuu vähintään 15 000 vieraskielistä asukasta.
- SAK:n työperäisen hyväksikäytön työelämän pelisäännöt -palvelu on kohdennettu maahanmuuttajille ja nuorille. Palvelulla pyritään lisäämään tietoa oikeuksista työelämässä ja materiaalia on saatavilla laajalla kielivalikoimalla.
- Työnantajien keskuudessa avainasemassa on osaavan työvoiman saatavuus. Kielitaidon kehittäminen on merkki halusta integroitua Suomeen.

6 Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

21.12.2022

7 Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään keväällä 2023.

8 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja esitti kiitokset menneestä vuodesta, toivotti rauhallista joulua ja kaikkea hyvää uuteen vuoteen 2023. Kokous päättyi klo 10.55.

Puheenjohtaja

Satu Mäkelä

Sihteeri

Sanna Lindqvist